

الیمیزده کی اثر ۱۹۹۲ جی ایل آذربایجان دؤولت
 نشریات - پولیگرافیا بیرلیگی طرفیندن باکیدا کیریل
 الفباسی ایله ۶۲ صحیفهده چاپ بولمیشدور. اثر
 عمومیتده آذربایجان فولکلوروندان دانیشدیغینا
 گؤره و فولکلور زمینهسینده نتیجه تحقیق آپارماغین
 بیر نمونه سی اللره اولسون دئییه اونون کؤچورمه سی
 حاضرلاندی. اثری باکیدا توپلاییب چاپا وئرن آزاد
 مولود اوغلونیی یثف دیر.

بهرام اسدی

اسگی عادت و اعتقادلارا گؤره ایملین دؤرد آخیر چرشنبه سی ائل آراسیندا
 مقدس سایلمیش هر چرشنبه طبیعتین دؤرد عنصر و نون، سویون، اودون، یثلین
 و تورپاغین اویانماسی کیمی قبول اولونموشدور. خلق همین چرشنبه لری
 کوتله وی شن لیکلرله قشید ائتمیشدیر.
 کتابدا بوز آیین دؤرد چرشنبه سی نین هر بیر ایله باغلی آئین، اعتقاد، میف،
 اینانج، تاپماجا، مراسم و س... حاقیندا شفاهی خلق یارادیجی لیقی نمونه لری
 اؤز هکسینی تاپمیشدیر.

آذر نشر

ايل آخير چرشنبهلر

توپلايان: آزاد مولود اوغلو نبي يئف

كۆچورن: بهرام اسدي

نبی یف، آزاد Nabilev, Azad

ایل آخیر چرشنبه‌لر / توپلایان آزاد مولود

اوغلو نبی یف؛ کوچورن بهرام اسدی. - اورمیه:

یاز ۱۳۸۴

۹۶ ص.: مصور.

ISBN 964-8546-29-0

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیپا.

۱. چهارشنبه سوری. ۲. ترکان -- فرهنگ عامه.

الف. اسدی، بهرام، ۱۳۴۳ - ، مترجم. ب. عنوان.

۹ الف ۲۴ ن / GT ۴۸۷۴ / ۳۹۴/۲۶۹۵۵

کتابخانه ملی ایران ۸۰-۱۴۲۸۳ م

محل نگهداری

کتابین آدی: ایل آخیر چرشنبه‌لر
 توپلایان: آزاد مولود اوغلو نبی یف
 کوچورن بهرام اسدی
 حروف دوزن مؤسسه خویان
 چاپ اورمیه
 چاپ نویسی و تاریخی: بیرینجی چاپ ۱۳۸۴
 تیراژ: ۶۵۰۰
 ناشر: یاز نشریاتی

ساتیشی: ۹۵۰ تومن

ISBN: 964-8546-29-0 شابک: ۹۶۴-۸۵۴۶-۲۹-۰

اورمیه: خیابان مدنی ۱ کوی ۱۶ پلاک ۱۰۳ انتشارات یاز تلفاکس ۲۷۶۴۲۹۵-۴۴۱

بیر نئچه سۆز

قدیم بایراملاریمیزدان اولان نوروز ملی حیات و معیشتین ائله اولو قایناقلاری ایله باغلی دیرکی، اونلاری بیر مشاهدہ، بیر آراشدیرما ایله اؤیره نیب باشاچیخماق طبیعی کی ممکن دگیل دیر. ائله نوروزون یارانماسی، آیری گؤروش و اعتقادلارلا علاقه سی، نوروزون زردوشتی لیک، مسلمان مدینتی قایناقلاری ایله باغلی لیغی ایستر اورتا عصر، ایستر سه ده اوندان سونراکی دؤورون تدقیقاتچی لارینی دوشوندورموشدور. بو مسأله لرله علاقه دار مختلف دؤورلرده تاریخچی لر، سالنامه چی لر، مدنیت شناسلار، ائتئوقرافلار اسگی منبع لری آراشدیرمیش و بعضاً بیر - بیرینی تصدیق له یں، بعضاً ده تکزیب ائدن فاکت لاری آشکارلامیشلار.

نوروز سرحدلری آشدیقجا، ملت لر و خلقلرین بشری بایرامینا چئوریلدی کجه، هره بو بایرامی اؤز ملی معیشتی ایله باغلاماغا چالیشمیش و بئله لیکله نوروز حاقیندا شرق دونیاسیندا مختلف ملاحظه لر عادت - عنعنه لر، مراسملر، افسانه لر، روایت لر وس. یارانمیش دیر. حتی تورک دونیاسی نین اؤزونده آیری - آیری خلقلر نوروزا اؤز ملی - بدیعی

اؤز نامشت لرینی وئرمیش، اونو اؤزونه مخصوص عموم خلق بایرامی حساب ائتمیشدیز.

لاکن بوتون بونلارا باخمایاراق، نوروز اونو کئچیرن خلق لر ایچری سینده اؤزونه مخصوص باشلیجا جهت لرینی قۇرویوب ساخلامیشدیر. شرق خلق لری نوروزویشنی ایلین باشلانغیجی حساب ائتمیش، اونو بوللوق، برکت و فراوان لیغین ازلی کیمی رمز لشدیرمیشلر.

بوگون نوروزون هانسی گۇروش و اعتقادلارلا باغلی یاران دیغینی خلقیمیزین اثرکن تصورلرینده اونون یئری و موقعیتی نی معین لشدیرمک ایچون هر شیدن اول نوروز ائتیک حیاتی نین اؤزونه مراجعت ائتمک ترک دیر. چونکی نوروز اونودولما میس، کؤهنه لمه میس، یادداشلاردا یاشایا - یاشایا بوگونوموزه گلیب یئتینجه جلالانمیش و داها گۇزل شمیش دیر.

دقتلی مشاهده گؤستریرکی، نوروز اولو اجدادیمیزین اسگی بایراملاریندان اولموش، انسانا حیات وئرن دؤرد عنصر (سویون، اودون، یئلین - هاوانین - تورپاغین) ایسینه سی (دیریلمه سی) ایستگی ایله باغلی محصول وئرمه سینی «دایان دیرماسی» اونون دۇنماسی انسانین ان ضروری حیات نعمت لریندن محروم اولماسی کیمی درک ائدیلمیردی، ییغیلان آذوقه احتیاطی توکن دیکجه، انساندا تورپاغی اویاتماق، اکمک، بئجرمک آرزوسو آرتیردی. تورپاق ایسه بیردن - بیرده «دیریلیردی» اویانمیردی اونون اویانماسی ایچون سو، ایستی لیک (اود، گونش) و یئل (هاوا) لازم ایدی. ائله

بو آرزو ایله باغلی خلق چوخ قدیمدن همین دۆرد عنصرله علاقه دار اۇزونون
زنگین عادت - عنعنه و آئینلرینی یاراتمیش دیر. تزه ایلین باشلانماسینا
دۆرد هفته قالمیش بو آئین و اعتقادلار اجرا اولونماغا باشلامیشدیر.

هر بیر چرشنبه طبیعتین بیر عنصر و ایله علاقه لندیر یلمیش و بئله لیکله
اجدادیمیزین اسگی تصورلرینده ایل آخیر چرشنبه لر، یاخود ایلین آخیر
چرشنبه لری یارانیب مقدس لشدیر یلمیش دیر.

اسگی ایناملار اگۆره بو چرشنبه لرین هر بیرینده طبیعتین دۆرد
عنصروندن بیر "دیر یلمیش" بدیی تفکرده انسان جلدینده تصور ائدیلن
هر بیر چرشنبه ایله باغلی بؤیوک شن لیک و مراسملر دوزه لتمیش دیر.

ملی یادداشیدا ایل آخیر چرشنبه یاخود "جهمله لر" کیمی یاشایان بو
چرشنبه لرین هر بیر حاقیندا ائل آواسیندا بیر-بیریندن رنگارنگ آئین،
اعتقاد، اینانچ، میف، افسانه و روایتلر یارانمیش، ابتدایی بدیی تفکرون
نمونه لری کیمی اونلار (ایل آخیر چرشنبه لر) خلقین شفاهی یادداشیندا
ابدلیک یاشامیشدیر.

بو نمونه لرین عمومی آمالی، مقصدی ایسه خلقین ان قاباتجیل دنیا
گۆروشو ایله باغلی اولموش، خلقین محصول بوللوغو یاراتماغا، بیرلیک و
فراوانلیغا، حلاللیغا، دوستلوغون و قارداشلیغین سارسیلماز گوجونون
قدرتینه اینانماغا چاغیرمیشدیر. ایل آخیر چرشنبه لرده زامان کئچدیکجه
انسانین بیرگه یاشایشی و خوشبخت لیگی ایچون سؤن درجه ضروری

اولان دنیا گۆرو شو فورمالاشمیش دیر. بو دنیا گۆرو شون باشلیجا استقامتی انسانین خوشبخت یاشاییشی ایچون ضروری اولان حیات نعمت لرینه قایغی و محبتدن، اونو آرتیرماغا چاغیریشدان عبارت اولموشدور.

ایل آخیر چرشنبه لرله باغلی بؤیوک بیر قسم اسگی اعتقادلار آدمالاری چوخ پیس و ضررلی عادت و نیت لردن اوغرولوقدان، ریاکارلیقدان، اخلاقسیزلیقدان، تکبرلولوکدن، پاخیللیقدان، باشقاسی نین وارداتینا گؤز دیکمکدن چکیندیرمیش، اونو حلال زحمته چاغیرمیش، آدمالاردا امگه، تورپاغا درین محبت آشیلامیشدیر. نوروز آئین و اعتقادلاریندا عدالتله خوشلوغا، رحمه، بؤیوک احترام وار.

ایل آخیر چرشنبه لرین هر بیرینده عزیزلنن مقدس عنصرلر بوتون ایل بویو انسانین کؤمگینه گلیمیش، اونا ال توتموش، ان آغیر امک پروشمس لری زامانی دا اونلاری چاغیران، وصف ائله یین نغمه، آئین و اعتقادلار خلقین دیلینده یاشامیش، اونون اثرکن معیشتینه یولداشلیق ائتمیشدیر.

عمومی لیکده ایل آخیر چرشنبه لرین هر بیرى اجدادیمیزین ائله مقدس اعتقادلاری، دویغولاری ایله باغلی بوگون اونلاری اؤز دونیمیز، کنچمیشیمیز کیمی بیلیمگه هامی میز بۇرجلویوق.

کتابچادا ایل آخیر چرشنبه لرله باغلی ان مختصر معلومات و ماتریال احاطه اولونموشدور. شبهه سیز کی، بو ایلک تشبث گله چکده داها گشنیش شکیلده همکارلاریم طرفیندن دوام ائتدیریله چک دیر.